

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 661

гр. Бургас, 21.03.2022 г.

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, V ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Вяра Ив. Камбурова

Членове: Галя В. Белева
Димитър П. Стоянов

при участието на секретаря Таня Н. Михова
като разгледа докладваното от Галя В. Белева Въззивно частно гражданско
дело № 20222100500100 по описа за 2022 година

Настоящото производство е образувано по частна жалба, подадена от адв.Петър Зафиров в качеството на пълномощник на М. М. Д. с ЕГН:*****, със съдебен адрес: гр.Бургас, пл."Баба Ганка" № 4, ет.3, адвокатска кантора „3. и партньори” против определение №128 от 17.11.2021г., постановено от съдия по вписванията при Районен съд гр.Бургас, с което е постановен отказ да се извърши вписване на препис от саморъчно завещание на М.И.М., родена на 18.11.1952г., посочена в молбата до съдията по вписванията като М.И.М..

Жалбоподателката счита, че определението е неправилно и незаконосъобразно, постановено в противоречие с материалния закон. Намира за неправилни доводите на съдията по вписванията, че не е представен издаден по надлежния ред препис от обявено саморъчно завещание, както и че липсва надлежно волеизявление на завещателя на кого и какво се завещава. Намира, че процедурата за обявяването на завещание е спазена, тъй като завещанието е обявено от пълномощник на заветника, който има правен интерес от обявяване на завещанието, нотариусът е съставил протокол за обявяване на завещанието, в който е констатирал редовността от външна страна на завещанието, и в който било удостоверено и съдържанието на завещанието. Според жалбоподателката този протокол представлява официален документ, ползващ се с доказателствена сила, предназначен да служи на заветника пред всички институции за снабдяването му с нужните документи. Издадено било и удостоверение на жалбоподателката, по силата на което същата да се снабди с всички необходими документи с цел издаване на препис от завещанието и вписването му в Службата по вписванията. Сочи, че вписването има само оповестително и информативно действие, като възможност да поиска вписването има не само нотариусът,

обявил завещанието, а и всеки, който има интерес от вписването, каквото лице е и тя. Твърди, че в случая това се е наложило поради отказ на обявилия завещанието нотариус да издаде заверен препис от последното и да го впише. Затова жалбоподателката представила оригиналът на завещанието на друг нотариус, който, при спазване на изискванията на чл.591, ал.1 ГПК издал заверени преписи от същото. Затова намира за неправилен извода на съдията по вписванията, че не е представен надлежен препис от завещанието. Посочено е, че съгласно ТР №7/2012г. на ОСГТК на ВКС съдията по вписванията може да осъществява контрол върху подлежащите на вписване актове само в рамките, установени в Правилника за вписванията, който очертава пределите на неговите правомощия. Тъй като ЗН определя формата и съдържанието на двата вида завещания /саморъчно и нотариално/, но не съдържа изискване документът да съдържа конкретно описание на завещаните движими вещи или недвижими имоти, както и на лицата, които ще се ползват от завещанието към момента на откриване на наследството. Според жалбоподателката отказът на съдията по вписванията може да се основе само на съображения за нередовност на завещанието от външна страна. Изтъква, че дори да се приеме, че правилото на чл.6, ал.1, б. „а” ПВ е императивно, то задължителните реквизити се отнасят само за извършващия сделката- М.М. Д.. Предвид конкуренцията между чл.25 ЗН и чл.6 от ПВ, предвид обстоятелството, че ЗН е нормативен акт от по-висш ранг, то съгласно чл.15, ал.3 от ЗНА следва да намери приложение по-високия по степен нормативен акт, а именно- чл.25, ал.1 ЗН. В тази връзка е направен извод, че представения препис от завещание съдържа всички изискуеми реквизити, отговаря на изискванията на закона и подлежи на вписване.

На следващо място са изложени подробни доводи, че според практиката на ВКС в случай, че волята на завещателя е неясна, следва да се извърши тълкуване на основание чл.44 ЗЗД по правилата на чл.20 ЗЗД, като се търси действителната воля на завещателя, при което отделните клаузи в завещанието следва да се тълкуват една с друга и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от завещанието като цяло с оглед неговата цел. Намира, че в случая е ясно, че завещателката М.И.М. завещава на „съседката си” М. М. Д. „нивите си в размер на 17,5 декара в с.Трояново”. Вдопълнение изтъква, че тълкуването на волята на завещателя не може да бъде извършена от съдията по вписванията в производството по вписване, а само при наличие на спор по исков ред относно необходимата яснота на завещателното разпореждане.

Моли отказът да бъде отменен. Като доказателства към жалбата са приложени /според описа на приложенията/ протокол за връщане на саморъчно завещание /л.18 от настоящото дело/ и удостоверение изх.№3/4.03.2021г. /л.19/ копие от исковата молба, по която е постановено решението, чието вписване се иска. Приложени са пълномощно на адв.З. и квитанция за внесена държавна такса.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателката поддържа жалбата и аргументите в нея. Уточнява, че завещанието не е върнато от нотариуса на молителя по желание на последния, а това е станало по инициативи на нотариуса.

Жалбата е с правно основание чл.577, ал.1 ГПК.

Съдията по вписванията е представил заверен препис от документите, приложени

към преписката на Службата по вписванията при РС- Бургас, както и от тези, приложени към жалбата.

Бургаският окръжен съд, като взе предвид становището на жалбоподателя и събраните по делото доказателства, включително събрани служебно от съда, намира от фактическа и правна страна следното:

Съдията по вписванията при Бургаския районен съд е бил сезиран с молба от жалбоподателката М. М. Д. от гр.Айтос, **за вписване на препис- извлечение от обявено саморъчно завещание на М. И. М. с ЕГН:*****, починала на ***г., съобразно акт за смърт №26 от 7.02.2021г., съставен в гр.Айтос, с което последната завещала на М. М. Д. цялото си недвижимо имущество. Декларирала е, че известното ѝ недвижимо имущество на починалата се състои от четири земеделски поземлени имота- две ниви, овощна градина и лозе, находящи се в с.Трояново, община Бургас. Като приложения към молбата са изброени следните документи: 6 екземпляра заверени препис- извлечения от завещанието, удостоверения за данъчните оценки на имотите, скици на поземлените имоти, протокол за обявяване на завещанието, декларация за налично имущество, квитанция за пратена такса за вписването.**

На л.16 от настоящото дело е приложен заверено от съдията по вписванията копие от процесното завещание с дата 1.12.2021г., съставено от лицето М.И.М., родена на 18.11.1952г. в с.Трояново, обл. Бургаска. Към него е приложен заверено от съдията по вписванията копие от протокол №1655 от 4.03.2021г. /л.17/ за приемане и обявяване на саморъчно завещание, подписан от молителя С.Д.Г. от гр.Варна и от Златина Велева, помощник- нотариус по заместване при нотариус Надежда Маркова с рег.№409. Приложен е и протокол за връщане на саморъчно завещание с дата 30.09.21г. /л.18/, подписан от С.Д.Г., свидетелите Т.А.Г. и Ю.А.А., както и от Златина Велева, помощник- нотариус по заместване при нотариус Надежда Маркова с рег.№409.

След извършена справка с изискания служебно от нотариус Надежда Маркова препис от нотариалната преписка по нотариално дело №2/2021г. /л.48- л.54/, образувана във връзка с молбата за обявяването на процесното завещание, настоящият съдебен състав констатира, че описаните по-горе три документа са идентични с тези, съдържащи се в нея.

От преписът от нотариалното дело се установяват твърденията на жалбоподателката за лицето, което е поискало обявяването на завещанието /което е различно от жалбоподателката/, за съставянето на протокол за обявяването на завещанието, за връщането на завещанието на лицето, което го е представило пред нотариуса.

В настоящото производство не са представени описаните в молбата за вписване и жалбата заверени от нотариус Дралчева преписи от завещанието, но няма спор, че същите са описани коректно в отказа на съдията по вписванията, който е посочил, че пред него е представен оригиналът на саморъчното завещание, както и пет броя нотариално заверени копия от нотариус В. Дралчева, в чийто печат е записано че се удостоверява верността на преписа, снет от частен документ, представен от М. М. Д..

От приложените към молбата за вписване и към жалбата писмени доказателства се установяват и твърденията на жалбоподателката, че въз основа на издаденото от помощник-

нотариуса удостоверение изх.№3/4.03.2021г., заветникът по завещанието М. М. Д. се е снабдила с необходимите документи- преписи от акт за смърт, скици и схеми, данъчни оценки, документи за собственост, удостоверения за наследници, които са представени от жалбоподателката към молбата за вписване /л.21-32 от настоящото дело/.

Пред съдията по вписванията е представена и декларация /л.20/, с нотариална заверка на подписа на декларатора М. М. Д., извършена на 16.11.2021г. от А.Н.И., помощник-нотариус по заместване на нотариус Виктория Дралчева с рег.№491. С нея жалбоподателката М.Д. е декларирала, че е наследник по саморъчно завещание на **М. И. М.** с ЕГН *****, **починала на ***г.**, съгласно което наследява цялото нейно недвижимо имущество, което включва четири поземлени имота, описани подробно с идентификатор, площ и граници.

В настоящото производство са събрани служебно данни за ЕГН, постоянен и настоящ адрес на М.И.М., предвид липсата на данни за тях в завещанието.

Изискана е и информация от органите на МВР /л.59- 62/, включваща сведения от трима съседни в блока от същия вход, който е посочен в данните за постоянен и настоящ адрес,, съгласно която М. М. е живяла сама в периода от 1.01.2020г. до смъртта си на 7.02.2021г. в апартамента си, находящ се на адрес гр.Айтос, ул. „Хаджи Димитър” №20, вх.1, ет.3, като съседите не са виждали нейни роднини да я посещават, а за нея се е грижила съседката от другия вход М.Д..

Жалбоподателката е изслушана лично в съдебно заседание. Установява се, че живее в гр.Айтос на ул. „Хаджи Димитър” №18, вх.6, ет.3, ап.7. Познава М.И.М. още като ученичка, когато се преместила да живее на адрес гр.Айтос, ул. „Хаджи Димитър” №20, вх.1, ет.3, среден апартамент. Преди да почине на 7.02.2021г., М. й дала лист, на който била написала нещо, който жалбоподателката не успяла да прочете, понеже била без очила. По-късно, от сина си Станимир и снаха си Юлия разбрала, че листът представлява завещание. Когато към 17.30ч. се върнала в апартамента на М. с храна за вечеря, последната била починала. Жалбоподателката веднага уведомила родствениците на покойната за смъртта й, но същите отказали да поемат погребението й, като това сторила жалбоподателката.

Със свое определение № 128, постановено на 17.11.2021г., съдията по вписванията при РС- Бургас е приел, че сред представените от М. М. Д. документи е наличен надлежно издаден първи препис от обявено саморъчно завещание, т.е. годен документ, подлежащ на вписване на основание чл.4, б. „к” от ПВ. Приел е, че с оглед обстоятелството, щом оригиналът на саморъчното завещание се представя от молителката, а не от нотариуса, който го е обявил и искането за вписване не изхожда от нотариуса, това означава, че процедурата за издаване на препис от обявеното завещание не е спазена, тъй като оригиналът би следвало да е подреден в нотариалното дело на нотариуса, обявил завещанието. Посочил е още, че съгласно чл.27, ал.3 от ЗН всяка страница от завещанието следва да е подписана от молителя и нотариуса, а в случая първата страница от оригиналното завещание не съдържа подпис на молителя и нотариуса. Посочил е, че издадените от нотариус Дралчева преписи от завещанието не са издадени при процедурата, уредена в закона- от нотариуса, който е обявил завещанието и който проверява основанието

за собственост на завещателя, установява размера на притежаваните наследствени имоти към момента на смъртта, събира и прилага към преписа от саморъчното завещание скици и данъчна оценка на недвижимите имоти и служебно прави искане в Службата по вписванията по местонахождението на недвижимите имоти за вписване на издадения препис от обявеното саморъчно завещание. След разговор с нотариуса, обявил завещанието, съдията по вписванията е констатирал, че този нотариус не е издавал официален препис от завещанието, отговарящ на посочените по-горе изисквания. Освен това съдията по вписванията е посочил, че от съдържанието на оригиналното завещание е видно, че няма надлежно направено волеизявление от завещателя на кого завещава имуществото си, няма ясно посочен заветник.

Констатирал е, че са налице много несъответствия между представените документи: несъответствие между личното име на завещателката в молбата за вписване и в декларацията по чл.4, б. „к” от ПВ, представена от молителката /посочено е М. вместо М./, както и в датата на смъртта на завещателката, посочена в същите документи /***г. вместо 7.02.2021г./.

По изложените съображения съдията по вписванията е отказал да впише препис от саморъчното завещание.

Съобщението за отказа е връчено на 13.01.2022г. лично на жалбоподателката.

Жалбата е депозирана в Службата по вписванията при РС- Бургас на 20.01.2022г.

Жалбата е подадена срещу подлежащ на обжалване акт, в законоустановения срок, от надлежно упълномощен адвокат на лице, което има правен интерес от обжалването, поради което съдът я намира за допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Бургаският окръжен съд приема, че като краен резултат постановеният отказ е правилен, макар и по съображения, различни от изложените от съдията по вписванията:

Съгласно чл.2 от Правилника за вписванията, вписване, отбелязване и заличаване се допуска само за случаите, които са предвидени изрично в закона или този правилник. Подлежащите на вписване актове са изброени най-общо в чл.112 и чл.114 ЗС, възпроизведени и в съответните разпоредби на Правилника за вписванията, както и в други закони (например ЗУТ, ЗУЕС и т.н.).

Според чл.112, б.„и” от ЗС (възпроизведен в чл.4, б.„к” от ПВ) вписват се преписите от обявените завещания с предмет недвижим имот и права върху недвижим имот. Правилникът за вписванията не съдържа специални изискванията за вписване на завещанията. За тях са приложими общите изисквания на чл.6 от ПВ относно реквизитите, които следва да съдържа подлежащия на вписване акт. Изрично с буква „а” на ал.2 от цитираната норма спрямо преписите от завещанията е изключено изискването за описание на имота.

Съгласно чл.8, ал.1 от ПВ вписването на всички актове по чл.4 ПВ с изключение на нотариалните актове, може да се извърши както от нотариуса, така и от страните /по дело/ или по молба на всеки, който има интерес от вписването. Според чл.8, ал.2 на ПВ за вписване на всички други актове, с изключение на нотариалните, се представя оригиналът

или официално заверен препис от него.

От нормата на чл.32а от ПВ следва, че за да бъде уважено заявлението за вписване е необходимо на първо място представения за вписване акт да подлежи на вписване, а също така да отговаря на изискванията на закона. Липсата на която и да е от двете предпоставки води до постановяването на отказ за вписване.

Правилен е изводът на съдията по вписванията, че не е спазена процедурата за издаване на официален препис от завещанието от нотариуса, който го е обявил. Видно от молбата до нотариуса, същата съдържа единствено искане за съхраняване на саморъчно завещание. Липсват данни да е направено искане за издаване на препис от завещанието, което следва да изхожда от лицето, в чиято полза е завещанието, още повече, че обявяването му е станало по искане на лице, което е различно от жалбоподателката, претендираща да е заветник. Няма данни и за заплащане на съответните нотариални такси за снабдяване с препис от завещанието на нотариуса, който го е обявил. При това положение ирелевантно е по чия инициатива завещанието е върнато на лицето, което го е представило на нотариуса.

Протоколът за обявяване на завещанието от помощник- нотариуса по заместване не възпроизвежда съдържанието на завещанието, поради което не може да се приеме, че същият може да се тълкува като официален препис на завещанието.

Заверените фотокопия от завещанието, издадени от нотариус Дралчева правилно сами по себе си не са приети за надлежни преписи от завещанието, обявено от помощник- нотариуса по заместване на нотариус Маркова, доколкото не са издадени от нотариуса, който го е обявил и при когото същото следва да се съхранява в оригинал. Те удостоверяват единствено идентичността на преписа от документа, представен на нотариус Дралчева от жалбоподателката /респективно- нейн пълномощник или трето лице/.

В случая обаче, пред съдията по вписванията е представен и оригиналът на завещанието, който е бил представен на помощник- нотариуса по заместване на нотариус Маркова, като след справка с него и с копие на документа по нотариалното дело на нотариус Маркова, може да се направи обоснован извод, че представения на нотариус Дралчева документ е идентичен с документа, представен на помощник- нотариуса по заместване на нотариус Маркова.

При това положение не може да бъде споделен изводът на съдията по вписванията, че пред него не е представен подлежащ на вписване документ по смисъла на чл.4, б. „к” от ПВ. Този акт, по мнение на настоящия съдебен състав е оригиналът на завещанието.

С т.6 от Тълкувателно решение №7/12 от 25.04.13г. по тълк.д. №7 по описа за 2012г. на ОСГТК на ВКС е дадено задължително тълкуване на разпоредбата на чл.32а, ал.1 от Правилника за вписванията- проверката, която съдията по вписванията извършва се ограничава до това, дали актът подлежи на вписване, съставен ли е съобразно изискванията за форма и има ли предвиденото в правилника за вписванията съдържание. В мотивите на това тълкувателно решение са доразвити хипотезите, в които съдията по вписванията може да откаже вписване на акта- ако не е внесена дължимата държавна такса, ако липсва скица- копие от кадастралната карта по чл.6, ал.3 от ПВ (когато това е необходимо), ако не са

представени доказателства за изпълнение на изискванията на чл.264 от ДОПК.

Съдебната практика доразвива това становище, като конкретно по отношение на завещанията е посочено, например в Решение №225/23.12.2019г. по ч.гр.д.№ 4414/2019г. на ВКС, Първо гр.отд., че целта на вписването на препис от обявени от нотариуса завещания е да даде единствено гласност на факта, че завещание съществува и че бенефициентите са заявили намерение да се ползват от него, като валидността на самото завещание и евентуалните негови материално- правни последици остават извън обхвата на проверката, която съдията по вписванията може да извършва, както и на последиците на самото вписване.

Предвид изложеното, настоящият съдебен състав приема, че при постановяване на обжалвания отказ съдията по вписванията е излязъл извън пределите на тази преценка, като е обсъждал наличието или липсата на воля на завещателя да извърши разпореждане в полза на лицето, което е поискало вписването на завещанието.

Въпреки това, Бургаският окръжен съд намира, че както оригиналът, така и преписите, издадени от нотариус Дралчева /описани в отказа/, не отговарят на изискванията на чл.6, б. „а” ПВ, тъй като не съдържат данни за ЕГН и адрес на завещателката.

Видно от извършените служебно справки, завещателката има регистриран ЕГН, както и регистрирани постоянен и настоящ адрес, поради което невписването им като реквизити на завещанието съставлява пречка за вписването на последното в имотния регистър, за която съдията по вписванията, респективно- съдът в производството по обжалване действията на последния следят служебно.

В случая не може да бъде приложено разрешението, дадено от съдебната практика по отношение на вписването на исковите молби при липса на ЕГН на ответника, което се основава на липсата на подобно изискване за редовност на исковата молба в по- високия по степен акт- ГПК, в каквато насока е един от доводите в жалбата. Видно е, че в Закона за наследството изобщо липсва изискване за каквато и да било индивидуализация на завещателя, от което не може да се направи извод, че завещание, в което не е ясно индивидуализиран завещателя, подлежи на вписване, респективно- че самоличността на завещателя може да бъде установявана пред съдията по вписванията/ респективно- съда, с други доказателствени средства и посредством тълкуване. Разликата с горната хипотеза на вписване на искова молба се състои в обстоятелството, че ЕГН и адреса на завещателя са известни на последния при изготвянето на завещанието, докато това не е задължително в хипотезата на предявяване на иск срещу ответник с неизвестен за ищеца ЕГН и/ или адрес.

В заключение Бургаският окръжен съд приема, че частната жалба следва да се остави без уважение.

Мотивиран от изложеното, Бургаският окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частна жалба вх.№011-021 от 20.01.2022г., подадена от адв.П.З. в качеството на пълномощник на М. М. Д. с ЕГН:*****, със съдебен адрес:

гр.Бургас, пл."Баба Ганка" № 4, ет.3, адвокатска кантора „З. и партньори" против определение №128 от 17.11.2021г., постановено от съдия по вписванията при Районен съд гр.Бургас, с което е постановен отказ да се извърши вписване на препис от саморъчно завещание на М.И.М., родена на 18.11.1952г., посочена в молбата до съдията по вписванията като М.И.М..

Определението подлежи на обжалване с частна жалба пред Върховния касационен съд в 1-седмичен срок, който започва да тече от датата на връчване на съобщението до жалбоподателката.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____